

Rzeczpospolita Polska
Rada
do Spraw Uchodźców

Warszawa, 25 lipca 2012 r.

DECYZJA

Działając na podstawie art. 13 ust. 1 i art. 89p ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472 ze zm.) oraz art. 138 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz.U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) Rada do Spraw Uchodźców w składzie orzekającym:

1. ROMAN WIERUSZEWSKI - przewodniczący
2. MARIAN KOZŁOWSKI - członek
3. MICHAŁ KOWALSKI - członek

po rozpatrzeniu w dniu 25 lipca 2012 r. odwołania Pana:

W [REDAKTED] S [REDAKTED]

ur. [REDAKTED]
ob. Ugandy

od decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców
nr [REDAKTED] z dnia 6 kwietnia 2012 r.

o odmowie nadania statusu uchodźcy, odmowie udzielenia ochrony uzupełniającej i o wydaleni w ob. stwierdzenia, że nie zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie zgody na pobyt tolerowany

1. uchyla zaskarżoną decyzję w całości;
2. nadaje status uchodźcy.

The Council revokes the decision that was appealed against
and grants the status of a refugee.

UZASADNIENIE

Pan [REDAKTOWANE] obywatel Ugandy narodowości ugandyjskiej, wniosek o nadanie statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej złożył w dniu 3 stycznia 2011 r.

Decyzją nr [REDAKTOWANE] z dnia 6 kwietnia 2012 r. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców odmówił nadania wnioskodawcy statusu uchodźcy, odmówił udzielenia ochrony uzupełniającej i orzekł o jego wydaleniu wobec stwierdzenia, że brak jest okoliczności uzasadniających udzielenie mu zgody na pobyt tolerowany. Uprzednio, postanowieniem nr [REDAKTOWANE] z dnia 22 marca 2012 r. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców dopuścił Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii do udziału w postępowaniu w sprawie.

W ustawowym terminie do Rady do Spraw Uchodźców wpłynęło odwołanie wnioskodawcy, w którym zwraca się on o uchylenie ww. decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców i przyznanie mu ochrony międzynarodowej. Następnie wnioskodawca uzupełnił odwołanie oraz złożył liczne wnioski dowodowe dotyczące sytuacji w kraju pochodzenia. Odwołanie od ww. decyzji Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców a także stanowisko w sprawie i wnioski dowodowe dotyczące sytuacji w kraju pochodzenia wnioskodawcy złożyło także Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii jako uczestnik w sprawie.

Po rozpatrzeniu ww. odwołania wnioskodawcy wniesionego w terminie Rada do Spraw Uchodźców zważyła co następuje.

Organ I instancji rozpatrując zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stwierdził, że wnioskodawca nie wykazał zasadności swojej obawy przed prześladowaniem ze względu na rasę, religię, narodowość, przynależność do określonej grupy społecznej lub z powodu przekonań politycznych w rozumieniu art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1472 ze zm.; dalej: u.u.c.o.). Następnie organ I instancji dokonał ustalenia, że wnioskodawca nie spełnia przesłanek koniecznych na podstawie art. 15 u.u.c.o. do nadania mu ochrony uzupełniającej, jak również, że nie zachodzą wobec niego przesłanki udzielenia mu zgody na pobyt tolerowany w rozumieniu art. 97 ust 1 pkt 1 i 1a u.u.c.o.

Po wnikliwym przeanalizowaniu zebranego materiału dowodowego, Rada do Spraw Uchodźców nie podzieliła powyższego ustalenia organu I instancji, że w przypadku

wnioskodawcy nie zachodzą przesłanki pozwalające na stwierdzenie istnienia uzasadnionej obawy przed prześladowaniem z powodu rasy, religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej w rozumieniu art. 13 ust. 1 u.u.c.o.

Wnioskodawca został zatrzymany przez funkcjonariuszy Straży Granicznej Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 grudnia 2010 r. w hali tranzytowej portu lotniczego Warszawa-Okęcie. Do Polski wnioskodawca przybył drogą lotniczą na podstawie wize wydanej przez odpowiednie władze konsularne Rzeczypospolitej Polskiej w Nairobi w Kenii. Wnioskodawca wizę otrzymał w związku z zaproszeniem na konferencję naukową na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Jednakże po przylocie do Polski wnioskodawca wykupił bilet lotniczy do Sztokholmu, gdzie zamierzał się udać kontynuując podróż. W postępowaniu przed Sądem Rejonowym dla m. st. Warszawy, który na mocy wydanego w dniu 18 grudnia 2010 r. postanowienia umieścił cudzoziemca w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców, wnioskodawca oświadczył, że o ww. wizę starał się, gdyż chciał uciec ze swojego kraju. W dniu 3 stycznia 2011 r. cudzoziemiec złożył wniosek o nadanie statusu uchodźcy w Rzeczypospolitej Polskiej. Wnioskodawca powoływał się na zagrożenie prześladowaniem w kraju pochodzenia, tj. w Ugandzie, ze względu na swoją homoseksualną (biseksualną) orientację seksualną. Wnioskodawca miał być w kraju pochodzenia bity, torturowany i poniżany ze względu na swoją orientację homoseksualną. Miał być dwukrotnie (w latach 2007 /2006/ i 2010) zatrzymywany z tego względu przez policję. Pierwsze zatrzymanie miało związek z zatrzymaniem wnioskodawcy podczas aktu homoseksualnego, który odbywał w samochodzie. Zatrzymanie, które miało miejsce w 2010 r. miało być skutkiem zorganizowania przez wnioskodawcę spotkania, w którym uczestniczyło wiele osób o orientacji homoseksualnej. Wnioskodawca oświadczył też, że w Ugandzie był członkiem organizacji gejów ugandyjskich „Smug”. We wniosku oświadczył również, że w dniu 20 grudnia 2010 r. w Ugandzie miał zostać spalony jego dom a jego rodzina jest zagrożona, co wnioskodawca łączył z jego wcześniejszą aktywnością. Powyższe okoliczności wnioskodawca uszczegółowił w oświadczeniach złożonych w trakcie przesłuchania statusowego, które odbyło się w dniu 26 stycznia 2011 r. Wyjaśnił, między innymi, że w Ugandzie pozostała jego żona i dwoje biologicznych dzieci. Wnioskodawca, pomimo tego, że jego dominującą orientacją seksualną jest homoseksualizm, zdecydował się na ślub ze względu na chęć ukrywania swojej homoseksualnej orientacji, a także z powodu chęci posiadania potomstwa.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 u.u.c.o., cudzoziemcowi nadaje się status uchodźcy, jeżeli na skutek uzasadnionej obawy przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu rasy,

religii, narodowości, przekonań politycznych lub przynależności do określonej grupy społecznej nie może lub nie chce korzystać z ochrony tego kraju. W przypadku wnioskodawcy powołuje się on na obawę przed prześladowaniem w związku ze swoją orientacją seksualną. Zgodnie z art. 14 ust. 2 u.u.c.o. w zależności od warunków istniejących w kraju pochodzenia określona grupa społeczna może stanowić grupę, której członkowie mają wspólną orientację seksualną, przy czym orientacja seksualna nie może obejmować czynów, które według prawa polskiego są przestępstwami. W rozpatrywanej sprawie należy więc ustalić, czy wnioskodawca jest osobą należącą do grupy osób o orientacji homoseksualnej jako grupy społecznej i czy z tego powodu może żywić uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w kraju pochodzenia tj. w Ugandzie.

Organ I instancji uznał za udowodnione, że wnioskodawca jest osobą o homoseksualnej orientacji seksualnej (str. 17 uzasadnienia zaskarżonej decyzji). Odnośnie natomiast do pozostałych okoliczności podnoszonych przez wnioskodawcę i dotyczących jego zindywidualizowanej sytuacji, organ I instancji uznał je za niewiarygodne, lub za takie, które nie mają decydującego znaczenia dla sprawy. Organ I instancji odniósł się także do sytuacji osób homoseksualnych w Ugandzie i uznał, że o ile sytuacja osób homoseksualnych w Ugandzie jest zła i dochodzi do incydentów na tym tle, o tyle brak jest realnego zagrożenia prześladowaniem ze względu na orientację homoseksualną. Odnosząc zindywidualizowaną sytuację wnioskodawcy do sytuacji w kraju pochodzenia, organ I instancji uznał, że nie wykazał on uzasadnionej obawy przed prześladowaniem i w konsekwencji odmówił nadania statusu uchodźcy.

Rada do Spraw Uchodźców nie podziela ustaleń organu I instancji odnośnie do sytuacji osób homoseksualnych w Ugandzie. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego – z uwzględnieniem licznych wniosków dowodowych składanych przez wnioskodawcę oraz Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii jako uczestnika postępowania, zarówno w trakcie postępowania przed organem I instancji, jak i przed organem odwoławczym (vide akta sprawy) – jednoznacznie wynika, że sytuacja osób homoseksualnych w Ugandzie jest bardzo zła. Jak stwierdzono w opracowaniu Wydziału Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 8 sierpnia 2011 r. „[p]raktycznie wszystkie organizacje zajmujące się monitorowaniem sytuacji praw człowieka na świecie, sytuację homoseksualistów (i ogólnie LGBTI) w Ugandzie uważają za bardzo złą”. Z opracowania tego wynika również, że zachowania homoseksualne są w Ugandzie penalizowane (grozi za nie kara pozbawienia wolności do dożywocia włącznie). Równocześnie w opracowaniu zwraca się jednak uwagę, że nie są znane przypadki, aby ktoś został skazany na mocy

przepisów penalizujących zachowania homoseksualne. Z drugiej strony w opracowaniu przyznaje się, że zdarzają się przypadki zatrzymań i dochodzeń w sprawach osób oskarżanych o utrzymywanie kontaktów homoseksualnych. Materiały dowodowe zebrane w sprawie – w tym wnioski dowodowe złożone w postępowaniu odwoławczym przez wnioskodawcę oraz Stowarzyszenie Kampania Przeciw Homofobii jako uczestnika postępowania – potwierdzają też, że od początku 2012 r. zaktywizowano działania mające na celu dalsze zaostrzenie sankcji prawnych skierowanych przeciwko homoseksualistom i szerzej osobom należącym do grupy LGBTI.

Cytowane opracowanie z 8 sierpnia 2011 r. potwierdza również silnie negatywne nastawienie społeczne wobec homoseksualistów. W opracowaniu stwierdza się co prawda, że „zbyt często” nie przekracza ono poziomu słownego napiętnowania, lecz przyznaje, że w styczniu 2011 r. doszło do zamordowania przez nieznaną sprawców znanego działacza homoseksualnego.

Z powyższych względów i wbrew ustaleniom organu I instancji, oraz zgodnie ze swoim wcześniejszym stanowiskiem zawartym w decyzji nr RdU-495-2/S/11 z dnia 12 marca 2012 r., Rada do Spraw Uchodźców w niniejszym składzie orzekającym uznaje, że sytuacja osób homoseksualnych i szerzej LGBTI w Ugandzie jest wysoce zła i może stwarzać realne zagrożenie ich prześladowaniem. Szczególne znaczenie ma w tym względzie sam fakt penalizowania zachowań homoseksualnych na mocy prawa. Zgodnie z opracowaniem eksperckim autorstwa S. Jansen i T. Spijkerboera, w jedenastu państwach członkowskich Unii Europejskiej samo istnienie i faktyczne stosowanie przepisów penalizujących zachowania homoseksualne może być uznane za wystarczający powód do udzielenia statusu uchodźcy (S. Jansen i T. Spijkerboer, *Ucieczka przed homofobią: wnioski o udzielanie azylu z powodu orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w Europie*, Amsterdam 2011, s. 28). Taka interpretacja pozostaje w zgodzie z art. 13 ust. 4 pkt u.u.c.o., zgodnie z którym prześladowanie może polegać w szczególności na zastosowaniu środków prawnych, administracyjnych, policyjnych lub sądowych w sposób dyskryminujący lub o charakterze dyskryminującym. Istotne jest też w powyższym kontekście, że jak potwierdza powoływane wyżej opracowanie Wydziału Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców z dnia 8 sierpnia 2011 r. w Ugandzie przepisy prawne penalizujące zachowania homoseksualne są – przynajmniej do pewnego stopnia – stosowane w praktyce.

W związku z powyższym należy ustalić, czy wnioskodawca należy do osób o orientacji homoseksualnej i czy zindywidualizowane okoliczności na które się powołuje wykazują, że może on żywić uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w kraju

pochodzenia. W ocenie Rady do Spraw Uchodźców ze względu na omówioną wyżej szczególną sytuację osób homoseksualnych w Ugandzie już sam fakt uznania homoseksualnej orientacji wnioskodawcy za udowodniony – jak uczynił to organ I instancji – w wysokim stopniu uprawdopodobnia zagrożenie jego prześladowaniem w sytuacji powrotu do kraju pochodzenia.

Organ I instancji uznał homoseksualną orientację wnioskodawcy za udowodnioną w oparciu o jego oświadczenie. W przypadku wnioskodawcy sprawę dodatkowo komplikuje fakt, że wg własnych oświadczeń jest on osobą biseksualną, ma żonę i biologiczne potomstwo. Materiały eksperckie wskazują, że wobec wieloaspektowości czynników kształtujących orientację seksualną osoby ludzkiej, nie istnieją żadne obiektywne metody pozwalające na medyczne stwierdzenie w sposób definitywny czyjejs orientacji seksualnej (S. Jansen i T. Spijkerboer, *Ucieczka...*, s. 53-57). Uznaje się też, że „opinie biegłych i ekspertów w zakresie medycyny i psychiatrii nie są stosowną ani właściwą metodą ustalania orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej wnioskodawcy” (S. Jansen i T. Spijkerboer, *Ucieczka...*, s. 57 *in fine*). Równocześnie uznaje się, że ustalenie w tej kwestii powinno następować w oparciu o oświadczenie wnioskodawcy w tej kwestii. Rada do Spraw Uchodźców w niniejszym składzie podziela to stanowisko. Należy jednak podkreślić, że w konsekwencji oświadczenie wnioskodawcy w tej kwestii podlega weryfikacji odnośnie co do jego wiarygodności na ogólnych zasadach, tj. w kontekście ogólnej wiarygodności wnioskodawcy na podstawie całokształtu zebranego materiału dowodowego.

Rada do Spraw Uchodźców musi dokonać więc oceny ogólnej wiarygodności wnioskodawcy na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie. Rada do Spraw Uchodźców podziela w tym względzie szczegółową argumentację organu I instancji (s. 16-26 uzasadnienia zaskarżonej decyzji), że okoliczności powoływane przez wnioskodawcę odznaczają się pewnymi niespójnościami. W ocenie Rady do Spraw Uchodźców nie mają one jednak takiego charakteru, który pozwoliłby na zakwestionowanie ogólnej wiarygodności wnioskodawcy. W szczególności organ I instancji nie znalazł podstaw do zakwestionowania oświadczeń wnioskodawcy dotyczących jego zatrzymania w 2006 r. w związku z odbywaniem przez niego aktu homoseksualnego. Ustalenie przez organ I instancji, że „przyjęcie za wiarygodne zeznań Aplikanta w tym zakresie nie może mieć wpływu na wynik postępowania” (s. 23 uzasadnienia zaskarżonej decyzji) należy uznać w świetle zebranego materiału dowodowego za arbitralne. Podobnie, odnośnie zatrzymania wnioskodawcy w 2010 r., organ I instancji „nie podważa samego faktu zatrzymania Cudzoziemca w tym czasie w podanych przez niego okolicznościach” (s. 23 uzasadnienia

zaskarżonej decyzji). Także całość oświadczeń wnioskodawcy składa się na historię, która – w ocenie Rady do Spraw Uchodźców – jawi się na tyle wiarygodnie, że nie może prowadzić do zakwestionowania ogólnej wiarygodności wnioskodawcy. To ustalenie prowadzi w konsekwencję do uznania przez Radę do Spraw Uchodźców homoseksualnej orientacji wnioskodawcy w oparciu o jego oświadczenie w tym względzie.

Reasumując, ze względu na bardzo złą sytuację osób o orientacji homoseksualnej w Ugandzie, która została omówiona szczegółowo powyżej, sama orientacja homoseksualna wnioskodawcy uprawdopodobnia – w ocenie Rady do Spraw Uchodźców – zagrożenie jego prześladowaniem w sytuacji powrotu do kraju pochodzenia. Biorąc wszystko powyższe pod uwagę, należy stwierdzić, że odmowa nadania statusu uchodźcy przez organ I instancji była nieuzasadniona a wnioskodawca może żywić uzasadnioną obawę przed prześladowaniem w kraju pochodzenia z powodu przynależności do określonej grupy społecznej, tj. do grupy osób o orientacji homoseksualnej. Dalsze ustalenia organu I instancji w zaskarżonej decyzji nie wymagają rozpatrzenia.

W związku z powyższymi ustaleniami należało orzec jak w sentencji.

NR 11
D

POUCZENIE

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji. Jednakże Strona niezadowolona może wnieść na nią skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, jeżeli uzna, że jest ona niezgodna z prawem. Skargę wnosi się za pośrednictwem Rady do Spraw Uchodźców (siedziba: Warszawa, Al. Szucha 24; adres do korespondencji: 00-583 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 1/3).

INSTRUCTION

The decision is deemed final as far as administrative instances are concerned. However, a party dissatisfied with the decision, should it decide that the decision is in violation of legal regulations, may file an appeal against it to the Voivodeship Administrative Court in Warsaw (Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie), within 30 days from the date the decision is delivered. The appeal shall be filed through the Refugee Council (office located at: Warszawa, Al. Szucha 24; address for correspondence: 00-583 Warszawa, Aleje Ujazdowskie 1/3).

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten text]

Otrzymują:

1. Pan

2. Stowarzyszenia Kampania Przeciw Homofobii
ul. Solec 30A, 00-403 Warszawa;
3. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców (w zał. akta sprawy);
4. Departament Legalizacji Pobytu i Wykazu Cudzoziemców UdSC
5. aa.

mkow